

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 455/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], právne zastúpených advokátkou JUDr. Sylviou Leščákovou, Hlavná 1416/28, Poprad, vo veci namietaného porušenia čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 Co 262/2014 z 31. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 3 ústavy uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 262/2014 z 31. marca 2015.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 22. januára 2013 podali sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 13 C 240/08 zo 6. novembra 2012 s tým, že na „... jeho prvopise sťažovatelia zaplatili súdny poplatok za odvolanie v sume 99,50 eur podľa Sadzobníka súdnych poplatkov...“, pričom okresný súd uznesením z 18. februára 2013 dovyrúbil sťažovateľom súdny poplatok za toto odvolanie v konečnej sume 497,50 € a doručil ho právnenému zástupcovi sťažovateľov. Sťažovateľom bola 16. júna 2014 doručená výzva Krajského súdu v Bratislave na zaplatenie sumy 497,50 € za podané odvolanie. Keďže sťažovatelia nemali vedomosť, o akú sumu ide, pretože ich právny zástupca ich o uznesení okresného súdu z 18. februára 2013 neinformoval, dozvedeli sa o ňom až 16. júna 2014 po tom, ako u právneho zástupcu nahliadli do svojho spisu, v ktorom našli originál uvedeného uznesenia okresného súdu. Sťažovatelia sú v presvedčení, že im súdny poplatok za odvolanie bol dovyrúbený, nezákonne podali proti uzneseniu okresného súdu z 18. februára 2013 odvolanie a súčasne požiadali okresný súd o odpustenie zmeškania

lehoty na jeho podanie s odôvodnením, že o uznesení okresného súdu z 18. februára 2013 nemali vinou svojho právneho zástupcu vedomosť. Okresný súd uznesením č. k. 13 C 240/08-402 z 25. augusta 2014 návrh sťažovateľov na odpustenie zmeškania lehoty zamietol. Uznesením ho krajský súd sp. zn. 8 Co 262/2014 z 31. marca 2015 potvrdil a súčasne týmto uznesením krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľov proti uzneseniu okresného súdu z 18. februára 2013 ako oneskorene podané.

3. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovatelia namietajú arbitrárnosť záverov uznesenia krajského súdu sp. zn. 8 Co 262/2014 z 31. marca 2015 (nadobudlo právoplatnosť 13. mája 2015) argumentujúc tým, že krajský súd nereagoval na ich podstatné námietky, keďže „... nepreskúmal postup súdu a spôsob vyrubenia sumy súdneho poplatku, čo bolo podstatnou otázkou celého prípadu, nevysporiadal sa s obranou sťažovateľov, že nevedeli o existencii uznesenia Okresného súdu Poprad zo dňa 18. 2. 2013...“.

4. Sťažovatelia v sťažnosti tiež uviedli, že „... rozhodnutie všeobecných súdov je protiústavné aj preto, že jeho právne závery sú v rozpore s princípmi spravodlivosti, kedy je od fyzických osôb vyžadovaná platba, ktorá nemala byť vyrubená, a nie je ani v súlade so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení jeho neskorších predpisov a s poukázaním na skutočnosť, že sťažovatelia svoju poplatkovú povinnosť splnili podaním odvolania voči rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 13C/240/2008-335 zo dňa 6.11.2012.

... sťažovatelia majú za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemá oporu v racionalite a akceptácii toho, že nie svojím zavinením boli sťažovatelia zaviazaní plniť niečo, čo nemá oporu v žiadnom právnom predpise.

Postup súdu sťažovatelia považujú za prísny a nekompromisný.“

5. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [redacted] a [redacted] na súdnu ochranu, rovnosť účastníkov konania a na spravodlivé súdne konanie, garantované článkom 13 ods. 1 písm. a/ a článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článkom 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v spojení s článkom 1 ods. 1 a článkom 2 ods. 3 ústavy, uznesením Krajského súdu zo dňa 31.03.2015, sp. zn. 8 Co/262/2014, porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.03.2015, sp. zn. 8 Co/262/2014-418 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

6. Sťažovatelia tiež žiadali „... odložiť vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.03.2015, sp. zn. 8 Co/262/2014-418 až do meritórneho rozhodnutia o sťažnosti“, a to z dôvodu, aby „... nedošlo ku škodlivému následku, t. j. k zásahu do majetkových práv sťažovateľov v dôsledku exekučného vykonania uznesenia odvolacieho súdu z dôvodu, že jeho vykonanie môže ohroziť základné právo sťažovateľov, spočívajúce v tom, že súdny poplatok nemal byť vyrubený vôbec“.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. V súvislosti so sťažovateľmi napádaným uznesením krajského súdu ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné v prvom rade pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

10. Krajský súd svoje uznesenie odôvodnil takto:

„Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne. Žalovaných v 1. a v 2. rade v čase doručovania uznesenia o povinnosti zaplatiť súdny poplatok zastupoval advokát, ktorý uznesenie súdu prvého stupňa prevzal, pričom toto uznesenie nebolo potrebné doručovať aj samotným žalovaným (§ 49 ods. 1 OSP). Právnomu zástupcovi žalovaných v 1. a v 2. rade teda nič neprekážalo, aby podal odvolanie proti tomuto rozhodnutiu.

Žalovaní v 1. a v 2. rade prostredníctvom svojho právneho zástupcu teda neboli vylúčení z možnosti podať odvolanie proti uzneseniu o zaplatení súdneho poplatku. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie č. k. 13C 240/2008-402 ako vecne správne potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1 OSP.

Odvolanie žalovaných v 1. a v 2. rade proti uzneseniu č. k. 13 C 240/2008-358 bolo podané po uplynutí zákonnej lehoty - uznesenie bolo doručené zástupcovi žalovaných dňa 20.2.2013, odvolanie bolo podané 25.6.2014. Keďže návrhu žalovaných na odpustenie zmeškania lehoty nebolo vyhovené, musel odvolací súd odvolanie žalovaných v 1. a v 2. rade ako oneskorene podané odmietnuť postupom podľa § 218 ods. 1 písm. a) OSP.

Argumentácia poukazujúca na nesprávnosť uznesenia č. k. 13 C 240/2008-358 nemá vplyv na rozhodnutie o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty. Pre rozhodnutie o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty je podstatné to, či bol účastník z ospravedlniteľného dôvodu vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí.“

11. Z citovaného vyplýva, že krajský súd sa primárne zaoberal správnosťou posúdenia otázky o neodpustení zmeškania lehoty sťažovateľom na podanie odvolania proti uzneseniu okresného súdu o dovyrúbení im súdneho poplatku, a až následne po konštatovaní vecnej správnosti záverov okresného súdu v tomto smere krajský súd uzavrel, že z dôvodu neodpustenia zmeškania lehoty na podanie tohto odvolania je toto odvolanie sťažovateľov oneskorene podané, a preto ho z tohto procesného dôvodu odmietol bez toho, aby sa tak už musel vecne zaoberať aj materiálnou správnosťou tohto uznesenia o dovyrúbení súdneho poplatku sťažovateľom.

12. Pokiaľ ide o prvú z naznačených otázok, krajský súd dostatočne zreteľne vysvetlil, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 13 C 240/08 boli sťažovatelia kvalifikovane právne zastúpení advokátom, ktorému bolo riadne doručené uznesenie okresného súdu sp. zn. 13 C 240/08 z 18. februára 2013 o dovyrúbení súdneho poplatku sťažovateľom, takže už nebolo potrebné toto uznesenie doručovať osobitne aj sťažovateľom,

a to podľa explicitného znenia poslednej vety § 49 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorej „Výzva na zaplatenie súdneho poplatku sa doručuje iba zástupcovi.“.

V intenciách uvedeného tak právneho zástupcovi sťažovateľov, ktorý v súlade s § 18 a nasl. zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta, nič nebránilo podať v záujme sťažovateľov odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o dovyrúbení súdneho poplatku, takže sťažovatelia reálne neboli vylúčení z možnosti toto odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu podať riadne a včas. Preto krajský súd neprisvedčil ich argumentácii, že im táto možnosť bola odňatá v dôsledku toho, že o existencii uznesenia o dovyrúbení súdneho poplatku nemali vedomosť.

13. V tejto súvislosti sa žiada podotknúť, že vzťah klienta a ním zvoleného advokáta pri poskytovaní právnej pomoci je vzťahom zmluvným, v prípade porušenia ktorého má každá zo zmluvných strán tohto vzťahu oprávnenie dožadovať sa zodpovednosti z tohto porušenia voči druhej strane tohto vzťahu, a to v zákonných intenciách alebo v intenciách zákonom dovoleného zmluvného dojednania. Inými slovami, pochybenie zo strany advokáta (t. j. právneho zástupcu sťažovateľov) pri poskytovaní právnej pomoci nie je možné voči klientovi, ktorý si ho na právne zastupovanie zvolil, konvalidovať suplovaním tohto pochybenia tým, že sa tomuto klientovi (účastníkovi konania) prizná bez ďalšieho širší diapazón procesných práv, než aký by bol priznaný účastníkovi konania bez právneho zastúpenia. Všetci účastníci konania majú garantovaný rovnaký katalóg procesných práv, ktorých nevyužitie, hoci aj z dôvodu nedbanlivosti, či už zo strany samotného účastníka konania alebo v jeho mene konajúceho advokáta, nemôže mať za následok konvalidovanie týchto procesných práv, bez postihu spočívajúceho minimálne v riziku straty týchto procesných oprávnení alebo vo vyvedení zodpovednosti za ich porušenie či nevyužitie. Otázkou vyvedenia zodpovednosti klientom za škodu spôsobenú mu advokátom pri výkone advokácie upravuje § 26 zákona o advokácii.

14. V súvislosti s druhou krajským súdom riešenou otázkou týkajúcou sa procesnej prípustnosti sťažovateľmi podaného odvolania proti uzneseniu okresného súdu o dovrúbení im súdneho poplatku krajský súd v priamej úmere s konštatovaním o zmeškaní lehoty sťažovateľmi na jeho podanie, ktorej zmeškanie im z už uvedených príčin nebolo dôvodné odpustiť, dospel k záveru o oneskorenom podaní tohto odvolania, a preto ho z tohto procesného dôvodu odmietol.

15. Vzhľadom na uvedené tak neobstojí tvrdenie sťažovateľov o arbitrárnosti uznesenia krajského súdu z dôvodu, že sa vecne nevysporiadal s vecnou správnosťou uznesenia okresného súdu o dovrúbení súdneho poplatku sťažovateľom, pretože v prípade odmietnutia odvolania z procesných dôvodov (napr. oneskorenosť, pozn.) už nebolo povinnosťou krajského súdu posúdiť, resp. preskúmať odvolaním napadnuté rozhodnutie aj materiálne, t. j. z hľadiska jeho vecnej správnosti.

16. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že závery krajského súdu v napádanom uznesení sp. zn. 8 Co 262/2014 z 31. marca 2015 sú ústavne udržateľné a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať rozporuplnosť, svojvoľnosť a neodôvodnenosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť napadnutého uznesenia krajského súdu. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľov už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

O arbitrárnosti a svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

18. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia krajského súdu je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľov (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tomto ich nároku už nerozhodoval.

19. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľov ako celku bolo tiež bez právneho významu rozhodovať o ich návrhu na prijatie dočasného opatrenia, ktorým by bola odložená vykonateľnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 8 Co 262/2014 z 31. marca 2015.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2015